

Epíleg

Aprendre a comprendre'ns. L'aventura de la intercomprensió a les aules

Roger Fusté Suñé

Recordo que quan era petit hi havia uns cromos que, en girar-los o moure'ls lleugerament, la imatge que presentaven es transformava. El mecanisme era molt senzill (només admetia un petit canvi), però era suficient per mantenir-nos atrapats com si fos una acció màgica. *Com!? Si el giro cap aquí, ara veig això!?* No sé quina sensació heu tingut llegint els relats sorprenents d'aquest llibre-experiment, però jo hi he tornat a pensar: com si, en *girar* els contes d'una llengua a una altra -del català al lleonès, al francès, a l'occità, etc.-, anéssim descobrint les diferents cares d'un mateix cromo.

Aquesta experiència “màgica” de porositat entre llengües que probablement també heu tingut té un nom i s'anomena *intercomprensió lingüística*. La idea que hi ha al darrere és tan senzilla com poderosa: **els parlants de llengües d'una mateixa família poden, amb un mínim esforç, entendre's els uns als altres sense conèixer necessàriament la llengua de l'altre**, i aquesta capacitat pot ser promoguda mitjançant un entrenament específic.

Tot i que és una experiència que els humans fem des de sempre de manera “natural” quan estem en contacte amb altres llengües semblants a la nostra (per exemple, si anem de viatge a Itàlia¹), la intercomprensió ha anat rebent cada vegada més atenció per part d'institucions, associacions i grups de recerca, fet que ha permès que es comenci a ensenyar puntualment en algunes escoles i universitats, tot i que encara amb timidesa.

Els beneficis d'aquesta pràctica són múltiples: facilita, per una banda, l'aprenentatge de llengües estrangeres (com més practico la IC², més conec com funcionen les llengües i més fàcil m'és aprendre-les) però també promou, almenys com a projecte, **una societat més oberta i sensible a la diversitat lingüística i cultural**. Molt justament, Marie Christine Jamet es preguntava si la intercomprensió no era el somni d'una “anti-Babel”, un desafiament a la idea que la diversitat

---

¹ La Clara i la Gemma, participants d'un taller d'intercomprensió del qual parlaré més endavant, comentaven: “Les nostres besàvies, que vivien al massís galaico-leonès i que mai van poder anar a l'escola, practicaven la intercomprensió oral entre el castellà, el gallec i l'asturià que es parlen a la zona”. La intercomprensió ha estat i és en molts territoris un fenomen “natural”.

² D'ara en endavant, per simplificar, em referiré sovint a la intercomprensió com a “IC”.

lingüística, com suggeria la història bíblica, és un càstig i que estem condemnats a no entendre'ns.

Com moltes persones, vaig començar a practicar la IC molts abans que tingués cap notícia d'aquest concepte. Simplement, de petit, m'adonava que quan passàvem per França les coses no eren finalment *tan diferents* i podia aprendre amb facilitat algunes paraules, o que els estudiants italians que vam acollir d'intercanvi a l'institut ens eren *curiosament propers* (ens podíem entendre fàcilment si trobàvem les paraules adequades, hi posàvem ganes i ens ajudàvem amb alguns gestos). Va ser treballant com a professor de català i castellà a la Université Lumière Lyon 2, molts anys més tard, que **vaig descobrir que això tenia un nom i que podia practicar-se deliberadament.**

Dec el descobriment a un enèrgic grup de docents del Centre de Llengües de la universitat, lligats al projecte Miriadi³, que em van convidar a sumar-me a les seves experimentacions. La idea, estrafolària, em va atreure de seguida: es tractava de conversar entre parlants de diferents llengües romàniques -cadascú en la seva llengua- *a fi de desenvolupar estratègies per aprendre a comprendre'ns*. Em va resultar fascinant descobrir, rere l'aparent guirigall, multitud de maneres de connectar-nos i poder anar traçant a poc a poc **un mapa de les profundes similituds** que ens unien.

De retorn a Catalunya, persuadit de les virtuts de la cosa, vaig proposar diversos tallers d'IC amb adults a l'Escola Popular La Madrasseta, al **Centre Social L'Obrera** de Sabadell. L'objectiu era entrenar-nos, sobretot, per comprendre textos orals i escrits posant en pràctica estratègies d'intercomprensió. Vam llegir textos de Gramsci, receptes de cuina italianes, poemes infantils en cors, textos literaris de Le Clézio... Són records que costen d'esborrar perquè, com explicaré més endavant, la pràctica de la IC té a veure amb una **redescoberta de les pròpies capacitats** i propicia una remodelació de moltes concepcions i creences culturals.

Un mica més tard, vaig aplicar el mateix enfocament en una optativa d'intercomprensió amb l'alumnat de 3r d'ESO de l'**Institut Mont Perdut** de Terrassa, centre de màxima complexitat. *Tutti gli uomini sono filosofi*, deia Gramsci. Hi afegiria que també tenim tots, des d'edats molt primerenques, la capacitat "natural" de transitar entre diferents llengües i desafiar barreres⁴. I aquí arribo, per fi, a la clau d'aquest text.

---

³ <https://www.miriadi.net/ca>

⁴ La IC no promet una clau mestra per accedir a totes les llengües -somni utòpic. Té l'objectiu, ja prou ambiciós, de facilitar la comprensió de les llengües *de la pròpia família lingüística*. Tot i així, com assenyalen Pierre Escudé i Pierre Janin en l'útil llibret *Le point sur l'intercompréhension, clé du*

He parlat d'IC i d'educació, **però com podem traslladar aquesta pràctica a les aules?** Quines claus val la pena tenir en compte a l'hora de pensar en el seu ensenyament, tant en joves com adults?

Vet aquí, doncs, algunes pistes que en la meva experiència m'han semblat importants...

Pista número 1:

Les llengües romàniques comparteixen una gran quantitat de lèxic. Aquest vocabulari compartit és un dels grans ponts que ens permet passar d'una llengua a una altra. Mirem, per exemple, aquest titular del diari romanès Adevărul del 3 d'abril de 2023: "Suspectă arestată în cazul atentatului din Sankt Petersburg". Què hi reconeixeu? Potser us crida l'atenció en primer lloc la paraula "Sankt Petersburg". Ja teniu una pista: tot apunta que la notícia parla d'un fet esdevingut a la coneguda ciutat russa. Què més? No sembla que parli d'una persona... "arestată"? Arrestada? Ah! Ara que ho dius, potser està parlant d'un atemptat ("atentatului")! Això casaria també amb "suspectă", que podria ser sospitos o sospitosa... **Comprendre un text en una altra llengua romànica s'assembla a reconstruir una fotografia que ha estat estripada en bocins.** Ens en falten algunes parts, sovint, però els trossos que tenim (les paraules que reconeixem, les coses que sabem) ens ajuden a refer la imatge. Això em porta al següent punt.

Pista número 2

Fer intercomprensió és investigar. Comprendre un text escrit en una llengua que no parlem reclama que ens posem entre tots la disfressa d'investigadors. És el contrari d'una lectura passiva. És una lectura activa, atrevida: cal observar i estar atent als detalls ("aquesta paraula es repeteix sovint. Què deu voler dir?"), fer hipòtesis ("crec que el text parla de..."), fer connexions, mobilitzar coneixements, provar quan cal altres camins ("I si fins ara no ho hem estat interpretant bé?"), ser agosarat, verbalitzar dubtes, parlar amb els companys, buscar proves ("si això vol dir això, llavors això altre hauria de voler dir..."), saber imaginar... **És una lectura xerraire, solidària, feta colze a colze amb els altres.** Per això, cal constituir el grup com una comunitat que busca i pensa. Podeu proposar, per exemple, una primera lectura individual i després formar petits grups de 3 o 4 per comentar la jugada i fomentar la recerca i el pensament: "I això com pot ser? I això per què ho creus? Què has observat en aquest text? Amb què ho lligues?". Quan la pilota es mou i circula, hi ha eferescència i un ambient palpable d'emoció.

---

plurilinguisme (CLE International, 2010), l'experiència de la intercomprensió de llengües properes ens facilita *saltar* més endavant a altres famílies lingüístiques.

Pista número 3

Al fons a mà dreta. Els vincles amb les altres llengües romàniques van molt més enllà del lèxic. Això és molt important. Quan en el conte “De la terre à la lune” d’aquest volum llegiu la frase inicial “Depuis tout petit j’avais la fixation d’aller sur la lune”, no només se us fan familiars paraules com ara “petit”, “fixation” o “lune”; també us és propera, en sigueu més o menys conscients, l’*estructura* de la frase. Comproveu-ho: “Des de ben petit tenia la dèria d’anar a la lluna”. Aquesta afinitat estructural és la que ens permet, al capdavant, fer funambulismes entre llengües. Anem posant ara un peu ara l’altre en les paraules que reconeixem i endevinant el camí que les uneix. L’Anna Boix, professora de català del meu centre, ho explica amb una altra imatge que no em sé estar de citar perquè la trobo sensacional: **les llengües romàniques són com cases adossades**. Més enllà de les diferències individuals (el color de les parets, la decoració, l’estil de mobiliari, etc.), comparteixen *estructura* i això facilita enormement el trànsit d’una a l’altra. L’arquitectura ens és més que familiar. Sabem d’avant-mà que tal o tal element, si tot va bé, es troba *al fons a mà dreta* i això ens ajuda a moure’ns per la casa i construir hipòtesis, com en el cas de la frase que citava. Tenim la sort de poder orientar-nos seguint els plànols de la nostra pròpia llengua.

Pista número 4

Juga amb els textos. Una gran manera de convidar a treballar un text és creant-hi un problema. Retalleu-lo, desordeneu-lo, feu-ne desaparèixer paraules, esborreu-ne el títol, desendreceu-lo... a fi de fer-lo ordenar, completar, unir, entendre, conèixer!

Pista número 5

Juga amb les imatges. No sé si val més una imatge que mil paraules, però sé que entre imatges i paraules es pot establir un diàleg molt útil. En un dels meus tallers preferits, “Animali in poesia” (un taller de descoberta de la llengua corsa), els participants havien d’associar poemes infantils de temàtica animal (*L’acelli, U topu, U san martinu*, etc.) amb un conjunt d’il·lustracions.

*Semu l’acelli di a furesta
Andemu à cantà, andemu à ghjucà !*

*Drent’à u castagnu femu a festa
Andemu à ballà, à ghjirandulà !*

(Maria Antonia Salini)

Hi havia més il·lustracions que poemes, així que calia afinar bé. Era interessant la conversa que es produïa *entre* les imatges i el text: “Nosaltres pensem que aquesta és la il·lustració d’aquest poema perquè aquí hi diu que...”.

A vegades, també, les imatges poden funcionar com a “fils d’Ariadna”. Ens poden ajudar a trobar la sortida quan el text es complica. Ho descobrireu, per exemple, si intenteu treballar notícies en romanès (la llengua romànica més allunyada de la nostra, cosa que la converteix en l’equivalent d’una autèntica pista negra per a l’esquí *intercomprensiu*). Ho vaig provar amb alumnes de 3r d’ESO (llegíem titulars de notícies acompanyades d’imatge). I agafats del fil de les fotografies, vam aconseguir sortir del laberint! Ho voleu provar?

Adevărul @Adevarul · 2 d’abr.

...

Fructul miraculos care ajută la dormit. Relaxază și resetează programul de somn

adevarul.ro

Fructul miraculos care ajută la dormit. Relaxază și...
Experții au arătat faptul că dacă vă chinuiți să dormiți, există lucruri pe care le puteți încerca și ...

833

Adevărul
@Adevarul

România, printre țările UE cu cele mai mici prețuri la ouă la poarta fermei. Cât costă în magazine

[Tradueix el tuit](#)

adevarul.ro

România, printre țările UE cu cele mai mici prețuri la ouă la...
Prețul ouălor la poarta fermei a ajuns, în săptămânile 9 - 11
din acest an, la circa 0,59 lei/ou, față de 0,75 lei/ou media ...

7:29 p. m. · 2 d'abr. de 2023 · 566 Visualitzacions

Pista número 6

Gèneres discursius al rescat! Penseu un moment en tots els textos que passen per les vostres mans al llarg d'un dia habitual: horaris de tren, novel·les (si teniu la sort de tenir temps), escrits tècnics o professionals, anuncis publicitaris, notícies de diari, missatges a xarxes socials, etc. Què tenen en comú? Almenys això: **són escrits que podeu reconèixer amb un simple cop d'ull**. No us cal examinar en profunditat aquests textos per saber que *esteu davant* d'una notícia informativa o d'un anunci immobiliari. Us baseu en una "orografia" molt més simple i eficaç (estructura formal, títols, imatges, tipografies, etc.) que us permet *ubicar-vos* ràpidament i obtenir la informació que desitgeu⁵. Els gèneres discursius, a través de la seva regularitat *ens guien* a l'hora de comprendre els textos i són, per aquest motiu, un suport clau per a la intercomprensió. Fan que, abans fins i tot de llegir-los, ens siguin ja d'alguna manera *familiars*,

⁵ El Jordi Domènech, professor de ciències, s'hi refereix amb la bonica expressió de "la *silueta del text*" i en posa l'exemple següent: "si imaginamos mentalmente una carta, «vemos» un espacio arriba a la izquierda, otro arriba a la derecha, una línea inicial, varios párrafos, una línea final y una firma abajo a la derecha. No sabemos qué pone en la carta, ni tan sólo el tema. Pero «vemos» esa estructura. Esto parece una tontería, pero no lo es". I no ho és perquè la percepció de la silueta orienta i facilita enormement la comprensió del text. Us recomano molt la lectura del seu llibre, sàvia i informativa: *Mueve la lengua, que el cerebro te seguirá. 75 acciones lingüísticas para enseñar a pensar ciencias*, Graó, 2022.

coneguts (sabreu de què parlo si de tant en tant la bústia de casa vostra també es lleva, com em passava a mi quan vivia a França, amb anuncis de *marabouts*⁶).

PAIEMENT APRES RESULTAT
★ ★ **Maître SANDOUMBA** ★ ★
Défendeur de puissants dons héréditaires **Grand Voyant Médium**. Neutralise toutes adversités. Pas de Problèmes sans solution. Réconciliation par retour d'affection - même cas désespérés. Renforce, provoque, attire les sentiments d'affection, guérit tout complexe physique et moral ainsi que l'impuissance sexuelle - Réussite sociale, travail, clientèle, chance aux jeux, protection de vie amour.
Résultats garantis
Sur Rendez-vous, reçoit tous les jours de 8 h à 20 h.
100 % de réussite
6 rue COENTRAET, 1060 Bruxelles
 (02) 538 04 75 - 0477 85 07 17

 N'hésitez pas à me contacter
Professeur NKA
Voyant Médium, dons d'enfance. il vous aidera à résoudre vos problèmes rapidement à la date souhaitée. Efficacité dès la 1ère visite. Travail, chance, amour durable, mariage, désenroulement, impuissance sexuelle, complexes physiques, mauvais moral, maladies inconnues, protection, examens, chance aux jeux, en commerce et en argent, aide aux entreprises. Même les cas désespérés. N'hésitez pas à me contacter. La chance vous sourira. Résultat dans 3 jours
Sur rendez-vous au **GSM. 0477 86 97 32**
Travail 100% garanti: Sérieux, efficace et rapide. Déplacement à domicile possible Je reçois tous les jours de 8h à 20h.

Fem un petit experiment. Us proposo llegir titulars meteorològics en diferents idiomes, però, abans recapituleu mentalment tot allò que *ja* sabeu sobre aquest gènere informatiu i que us permetrà interpretar més fàcilment els textos que llegireu. Com solen ser? De què parlen? Quin vocabulari habitual comporten (noms, verbs, adjectius, etc.)? Va, us proposo una juguesca. Abans de llegir, penseu 3 paraules que creieu *segur* que trobareu. Ho provem?

Italià

“Aria artica sull'Italia: fino a metà della settimana di Pasqua temperature in calo e rischio di gelate al Centro-Nord” (portal *meteo.it*, 3 d’abril de 2023)

Portuguès

“Páscoa com dias de junho e noites de dezembro. Máximas podem chegar aos 31°C, mas há mínimas de 5°C” (diari <https://observador.pt/>, 3 d’abril de 2023)

Francès

“Épisode de pluie verglaçante de mercredi soir à jeudi matin” (portal <https://meteo.gc.ca/>, Quebec, 4 d’abril de 2023)

Alguna dificultat?

El gènere actua com una mena de “pauta” o “plantilla invisible” que ajuda tant l’emissor com el receptor a comunicar-se, prefigurant-los un espai de trobada, un “horitzó d’expectativa” (Hans

---

⁶ No em puc estar d’aconsellar la consulta del web d’on he extret les imatges, veritable museu dels anuncis de *marabouts* que ajuda molt a comprendre en què consisteix un gènere: <https://www.megabambou.com/>. Per cert, a França l’afició a col·leccionar aquesta mena de literatura de bústia i parabrises és tan forta que han creat el neologisme “magopinaciophilie” per referir-s’hi.

Robert Jauss). No ens n'adonem, però fem ús dels gèneres constantment per organitzar les nostres interaccions al dia a dia (quan parlem amb el peixater o la peixatera, escrivim un e-mail, fem una declaració d'amor, ens informem, etc.). I no només passa en la nostra àrea cultural més propera: un informatiu televisiu en turc o en àrab segueixen una pauta semblant, la qual cosa fa que, per més que la llengua o el país ens sigui desconegut, puguem anar pel món, en un cert sentit, amb un confortable sentiment de *déjà vu* i tenint on agafar-nos.

Em temo que no disposem de l'espai per fer-ho aquí, però m'agradaria que féssiu la prova d'això que dic en un cas més difícil. Què passaria si ens proposéssim treballar **una recepta en euskera** -la llengua, potser, més misteriosa d'Europa? Creieu que estaríem completament perduts? Penseu en el *déjà vu*! Encara que pràcticament no tinguem ponts amb la llengua, si deixeu que els vostres coneixements culturals i la "plantilla invisible" us guiïn estic segur que podreu identificar amb relativa facilitat on són els ingredients i les quantitats (trobaríem expressions numèriques, paraules com *kilo, gramo...*), sabríem on s'indiquen els passos a seguir per elaborar el plat; amb una mica de sort, fins i tot, hi trobaríem paraules transparents (*olio, garbantzu, piper, kafe, pernil...*). *Pas mal* per no saber èuscar. Gèneres discursius al rescat!

Pista número 7

Atureu-vos a reflexioneu sovint sobre el procés i les estratègies que utilitzeu -per tal que tothom les entengui i les pugui aplicar. Quines dificultats tenim? Com ho hem aconseguit resoldre, això? Què ens ha ajudat? Alguns alumnes potser s'engresquen de seguida i mobilitzen intuïtivament les estratègies adequades. D'altres, però, poden sentir-se aclaparats i tenir dificultat per sortir de la idea que "una llengua que no he estudiat és una llengua que no puc comprendre". Sentir que disposen d'eines, juntament amb el fet de treballar en interacció amb els altres, pot ser clau.

Pista número 8

Jugueu també amb la veu. Les llengües són com fruites. Si només us quedeu amb l'escrit, és com si d'una poma en valoréssiu només el color o la forma i deixéssiu a banda el gust o el tacte. Mossegueu la fruita sencera per notar-ne tot el sabor! Abans de descobrir un text escrit, podeu fer-ne escoltar als aprenents la narració oral. *Estigueu ben atents, afileu les orelles, sentireu una història en una llengua que potser no heu sentit mai....Sabríeu dir de què parla? Què us suggereix la manera com està narrada?* O podeu fer-ho a l'inrevés, posar-hi veu després d'haver-ho llegit.

La prosòdia aporta molta informació i ofereix un suport interessant per a la comprensió. També podeu treballar amb petits curtsmetratges, informatius de televisió, poemes recitats, anuncis de ràdio, breus entrevistes, cançons, etc. Les llengües apel·len a gairebé tots els sentits!

Pista número 9

Aposteu per la varietat de textos. A l'escola, a vegades, tendim a mirar-nos les llengües des de la "gran" literatura, i és certament molt important que ens interessem per Camus o Jane Austen, però, a efectes d'intercomprensió o de coneixement d'una llengua-cultura, **un pot viure una experiència intel·lectualment captivant i arravatadora intentant desxifrar un horòscop en romanès o un fulletó turístic sobre Lisboa.** Juegueu amb tot el que us ofereixen les cultures: horaris de tren, notícies d'esport, manuals d'instruccions, guies turístiques, propaganda electoral, pronòstics meteorològics, catàlegs de supermercat, horòscops i anuncis de vidents, manifestos polítics, contes infantils, revistes del cor, ofertes de feina, receptes de cuina, textos filosòfics... Un bon "intercomprensiu" és algú que, com el personatge del Quixot, podria declarar: "yo soy aficionado a leer aunque sean los papeles rotos de las calles", perquè de tot en treu partit i de tot n'aprèn.

Pista número 10

Jugueu a canviar de país. Teletransporteu-vos. Tanqueu els ulls i escolteu els sons d'una estació de tren a Romania, llegiu les portades dels principals rotatius, consulteu la carta d'un restaurant de plats misteriosos. Ambienteu-vos. Recordeu que una llengua és una societat, un món, una història⁷. I que, per tant, comprendre-la, és penetrar en aquest món, amb tota la seva càrrega d'intriga, d'emoció, de sorpresa, de desconcert, de desafiament... La IC no hauria de ser una experiència emocionalment i culturalment neutra.

Pista número 11

No som fulls en blanc. Seríeu capaços de traduir una carta... en polonès? Aquest és el repte que ens van plantejar en una formació docent a França, amb el GFEN (Groupe Français d'Éducation Nouvelle). I per sorpresa meua i de tots els participants vam descobrir que sí. Ningú parlava polonès, però podíem fer inferències. Coneixíem bé el gènere "carta". Vam trobar çà i là alguns indicis interessants (paraules en majúscula, paraules que es repetien i, enmig de mots

---

⁷ O potser millor en plural: societats, mons, històries. La història de les llengües és plural i complexa.

indesxifrables, una paraula reconeixible, “Zoo”, que ens va ajudar a fer conjectures sobre el missatge...). Discutíem permanentment entre nosaltres, compartint dubtes i idees. El resultat a què vam arribar estava lluny de ser impecable (la IC, per altra banda, no aspira a produir “traduccions certificades”, sinó a donar-nos eines per “espavilar-nos” davant d’una gran quantitat de textos en diferents llengües) però recollia l’essencial del missatge de la carta.

L’experiment ens va servir per **adonar-nos de tot allò que de fet tenim quan creiem no tenir res, i de les estratègies que podem aplicar per avançar quan sembla que no hi ha camí**. Potser no cal fer baixar els alumnes per la pista negra de la carta en polonès el primer dia, però se’ls poden proposar experiències semblants.

Pista número 12

Us pot ser útil tenir un petit diari personal, un “diari de viatge”. Què descobreixo? Què m’és útil? Com ens anem obrint camí? Anoteu-hi paraules que us criden l’atenció o us semblen importants (d’un viatge a Còrsega, sempre recordaré les paraules *tavulinu* i *trenu*, que dec tenir apuntades en alguna llibreta de viatge mig rebregada), fenòmens lingüístics que observeu, estratègies que apreneu, consells, experiències, etc. El filòsof Alain Badiou té una definició de la felicitat que m’agrada molt. La felicitat consisteix, diu, en *la descoberta a l’interior d’un mateix d’una capacitat de fer alguna cosa de la qual no ens sabíem capaços*⁸. És una bona definició també per a la IC. Un diari és una manera interessant d’anar observant i entenent millor com es desenvolupa aquesta experiència. Hi podeu dedicar una estona regularment.

Pista número 13

Aprengueu a perdre la por, experimenteu. La IC és un joc, una aventura que ha de ser viscuda amb plaer. No tingueu por d’experimentar. En el Quixot, l’*ingenioso hidalgo* diu que traduir d’una llengua romànica a una altra no és cosa que ens hagi d’espantar perquè “*es como quien mira los tapices flamencos por el revés, que, aunque se veen las figuras, son llenas de hilos que las escurecen*”. És una bona manera de veure-ho. Confrontar-vos a un text en italià o portuguès és com veure un tapís que us és ahora estrany i familiar. A l’inici, pot desconcertar, però a poc a poc una imatge es va dibuixant a través dels fils i la llana.

---

⁸ “l’être-heureux du sujet (...) réside dans sa découverte, à l’intérieur de lui-même, de sa capacité à faire quelque chose dont il ne se savait pas capable” (*Métaphysique du bonheur réel*, PUF, 2015).

“La intercomprensió no és difícil perquè ja tenim l’habilitat intercomprensiva dins nostre”, reflexionaven els participants del taller d’IC de l’Obrera en l’article final que vam escriure⁹.

Pista número 14

La IC també és un desafiament. Desafia concepcions pedagògiques i culturals. Per exemple, la **concepció pedagògica** que “les llengües no s’han de barrejar” o la concepció que diu que, per llegir un text en llengua estrangera, *abans* cal dominar-ne el vocabulari i les regles gramaticals. L’educador David Perkins anomena aquesta visió “elementitis”: descompon una cosa en les seves parts més simples i ves-les aprenent una per una. Però aprendre una llengua o comprendre un text no és com muntar un *lego* fet de peces separades. S’assembla més aviat a saltar a un tren en marxa. La IC et desafia dient: “Salta, no tinguis por. Un cop siguis a dalt, trobaràs tota mena de finestres obertes”

També **desafia concepcions culturals**. Quan vivia a Lió, una de les coses que més m’agradava del viatge de retorn era veure l’amplitud corprenedora dels Alps des de l’aire. Arrapat al vidre de l’avió, veia desfilant a prop meu la infinita serra de muntanyes i entenia d’una manera quasi dolorosa com ens costa, de terra estant, entendre que els turons que tenim més a prop i que ens semblen constituir tot l’horitzó possible *són només, de fet, una petita part d’un poderós continu de muntanyes*. L’aprenentatge de la IC em sembla equiparable al d’aquests viatges en avió. Gràcies a ella, ens elevem per descobrir que les nostres llengües i cultures tampoc no són muntanyes isolades sinó que formen una estreta geografia -són expressions diferents però solidàries del *mateix* cromosoma.

Estic convençut que aquesta comprensió té un poder transformador i ens convida alhora a confraternitzar amb altres pobles i a lluitar per preservar la diversitat de les seves llengües.

---

⁹ En finalitzar el taller, els participants van escriure un article col·lectiu per donar a conèixer la IC i reflexionar sobre l’experiència. El podeu llegir aquí: <https://ensenyarfilosofia.com/2023/04/07/que-es-la-intercomprensió-un-article-col%2b7lectiu/>